

8. állomás

„Idegenek” az erdőben

Az erdőben sétálva számos olyan fajjal is találkozhattunk, melyek nem tartoznak a homoki tölgyesek őshonos, eredeti életközösségébe, hanem más országrészből, gyakran más földrészről származnak. Egyes növényfajokat szándékosan telepítettek be az erdészek gazdasági céllal (pl. fenyő-, nemesnyár- és akácültetvények), vagy díszfaként ültették a parkba, mint a szivarfát és az ezüstjuhart. Míg vannak olyanok is, melyeknek a szél vagy az állatok hurcolták be magvaikat (pl. zöld juhar, kései meggy). E tájidegen fajok közül némelyek olyan agresszívan terjednek, hogy teljesen előzönlük a területet, kiszorítva az eredeti növényzetet. Ezeket **özönnövényeknek** hívjuk.

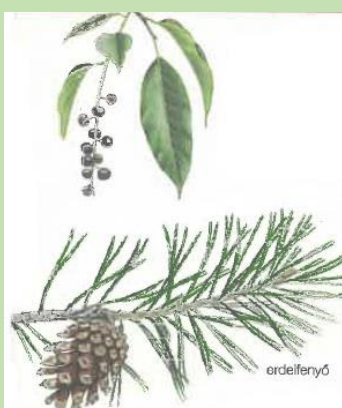

Talán a leghíresebb és legrégebbi „telepesünk” a **fehér akác**, melyet még a XVII. században hoztak be díszfaként az európai botanikus kertekbe. Ez a szívós, szárazságot jól tűrő fa kitűnően alkalmasnak látszott a középkortól fátlanná lett magyar puszták újraerdősítésére és a homok megkötésére. E fásítási program olyan jól sikerült, hogy az akác mára az Alföld leggyakoribb fájává vált.

Tudtad-e, hogy őshonosnak azt az élőlényt tekint a tudomány, mely az adott élőhelyen már legalább 2000 éve jelen van? Mit gondolsz, miért az Újvilágból származik a legtöbb tájidegen növényünk?

Figyeld meg, hogy az akáccal beültetett részeken az eredeti aljnövényzet elgyomosodik, így nagy területeket gyakran csak egy-két tömegesen elszaporodott faj borít! Ezek közül próbáld meg

felismerni tapintással az egyáltalán nem csipős **piros árvacsalánt**, a zoknidra tekeredő **ragadós galajt** és orrodal az erősen ánizs szagú **zamatos turbolyát**!

A **kései meggy** termése sokkal kisebb házi rokonáénál, az alsó lombkoronaszintet gyakran előzönlí. Magvainak terjesztéséhez a madarak nagymértékben hozzájárulnak.

A homok erdősítésére sok helyen telepítik a hazánk nyugati szegletében őshonos **erdeifenyő** ültetvényeit és a **feketefenyőt**, mivel fájukat a faipar sokoldalúan fel tudja használni. Mindkettő

páros tűleveleket növeszt, az előbbi csak 4-8 cm-eseket, míg a feketefenyő akár 15 cm-eseket.

Tudtad-e, hogy Magyarország erdeinek 45%-át tájidegen fafajok alkotják? Ezek többnyire nemesnyár-, fenyő- és akácültetvények.

A fás szárú, erősen sarjadó **gyalogakác** (←) inkább a nedvesebb talajfoltokat foglalja el.

A **zöld juhar** (→) sűrű alsó lombkoronaszintet formál, ami nehezebben engedi át a fényt, így az aljnövényzet szinte csak saját magoncaiból áll, melyek nagy tömegben kelnek.

